

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๖/ ๓๑๑

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคม
แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น
และร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่าง Memorandum of Cooperation between the Ministry of Transport of
the Kingdom of Thailand and the Ministry of Land, Infrastructure, Transport
and Tourism of Japan on the Railway Sector และคำแปล
๓. ร่าง Memorandum of Cooperation between the Ministry of Transport of
the Kingdom of Thailand and the Ministry of Land, Infrastructure, Transport
and Tourism of Japan on Road Safety และคำแปล
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๕/๑๘๓๗ ลงวันที่ ๒๕
กรกฎาคม ๒๕๕๔

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง
ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและ
การท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น และร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างกระทรวงคมนาคม
แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้เดินทางร่วมคณะรองนายกรัฐมนตรี
(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
ซึ่งได้มีการหารือทวิภาคีด้านคมนาคมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และ H.E. Mr. Keiichi ISHII
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวของญี่ปุ่น (MLIT)

/โดยทั้งสองฝ่าย...

โดยทั้งสองฝ่ายเห็นควรมีความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนนระหว่างกัน และฝ่ายญี่ปุ่นรับที่จะสนับสนุนการดำเนินการ

๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้พบหารือร่วมกับ Mr. Tsutomu SHIMURA รองอธิบดีกรมการรถไฟ กระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวของญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ กระทรวงคมนาคม เพื่อหารือในประเด็นความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างไทย - ญี่ปุ่น โดยฝ่ายญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการลงนามในเอกสาร Fundamental Agreement ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้ผู้ลงนามเอกสารดังกล่าวเป็นระดับรัฐมนตรี โดยฝ่ายไทยจะเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่นร่วมลงนามเอกสารดังกล่าว ในโอกาสเดินทางมาเข้าร่วมพิธีเปิดรถไฟฟ้าสายสีม่วง ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

๑.๓ Mr. Tsutomu SHIMURA รองอธิบดีกรมการรถไฟ กระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่นได้เข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ กระทรวงคมนาคม เพื่อหารือประเด็นความร่วมมือในการพัฒนาระบบราง ระหว่างไทย - ญี่ปุ่น รวมทั้งได้นำเสนอร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ให้ฝ่ายไทยพิจารณา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร การรถไฟแห่งประเทศไทย และกระทรวงการต่างประเทศ ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบกับร่างสุดท้ายของบันทึกความร่วมมือดังกล่าวแล้ว

๑.๔ กระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่นได้จัดสร้างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างไทย - ญี่ปุ่น มายังกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อพิจารณา ซึ่งกระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าว

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ กำหนดวันที่จะเสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานพิธีเปิดการเดินรถไฟฟ้าสายสีม่วงช่วงบางใหญ่-เตาปูน อย่างเป็นทางการในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่นเข้าร่วมพิธีเปิดฯ และร่วมลงนามบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง และบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างกระทรวงคมนาคมของไทย และกระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่น ในวันดังกล่าว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ ต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นเรื่องเร่งด่วน ภายในวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สามารถลงนามได้ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคมของไทย และกระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่น มีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑.๑ การพัฒนารถไฟฟ้าความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ - เชียงใหม่

๑) ทั้งสองฝ่ายจะพัฒนาโครงการรถไฟฟ้าเส้นทางกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ โดยใช้ระบบชินคันเซ็นของญี่ปุ่น โดยฝ่ายไทยจะลงทุนในส่วนของ Ground Facilities ซึ่งประกอบด้วย

การเวนคืนที่ดิน งานโยธา งานระบบรถไฟฟ้าและเครื่องกล และผู้ประกอบการเดินรถ (ซึ่งจะดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจก่อนในช่วงแรก และจะพิจารณาให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการในระยะถัดไป) จะลงทุนในส่วนของการจัดหาขบวนรถไฟ งานเดินรถ และงานซ่อมบำรุง โดยจะพัฒนาช่วงบางซื่อ - พิชญ์โลกก่อน

๒) ฝ่ายญี่ปุ่นจะให้ความช่วยเหลือฝ่ายไทยในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจตามแนวเส้นทางรถไฟ

๓.๑.๒ การพัฒนาเส้นทางรถไฟตามแนวเศรษฐกิจด้านใต้

ทั้งสองฝ่ายจะหารือความร่วมมือด้านการพัฒนารถไฟฟ้าตามแนวเส้นทางเศรษฐกิจด้านใต้อย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ รวมถึงการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๑.๓ การขนส่งสินค้าทางรถไฟ

ทั้งสองฝ่ายรับทราบการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมเพื่อเตรียมการสำรวจและพัฒนาการขนส่งสินค้าทางรถไฟไทย ณ กรุงเทพฯ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ และจะดำเนินการสำรวจการให้บริการขนส่งสินค้ารูปแบบใหม่ รวมถึงการจัดตั้ง SPV (Special Purpose Vehicle) การพัฒนาแผนธุรกิจ และการประเมินต้นทุนโครงการ เพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับการให้บริการขนส่งสินค้าในปี ๒๕๕๙

๓.๑.๔ การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก

ทั้งสองฝ่ายจะดำเนินการหารือเรื่องการปรับปรุงนโยบายที่จำเป็น และความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาการขนส่งทางรถไฟเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ในเส้นทางดังกล่าว

๓.๑.๕ ระบบการขนส่งมวลชนทางราง

ทั้งสองฝ่ายรับทราบการนำเทคโนโลยีระบบขนส่งทางรางของญี่ปุ่นมาใช้ในโครงการรถไฟฟ้าสายสีแดง และโครงการรถไฟฟ้าสายอื่นในกรุงเทพฯ และปริมณฑล รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๒ ร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างกระทรวงคมนาคมของไทย และกระทรวงที่ดินฯ ของญี่ปุ่น มีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ กำหนดความร่วมมือ ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน การจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาร่วมดำเนินงาน และการจัดตั้งคณะทำงานโดยมีอธิบดีของทั้งสองกระทรวงเป็นประธานคณะทำงานร่วม

๓.๒.๒ กรอบความร่วมมือ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลและสาเหตุของอุบัติเหตุทางถนน การแลกเปลี่ยนนโยบาย เทคโนโลยี และประสบการณ์ด้านความปลอดภัยทางถนน และการพิจารณามาตรการจำเป็นทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบ

๓.๒.๓ กำหนดระยะเวลาความร่วมมือ ๓ ปี หลังจากนั้นขึ้นอยู่กับหารือร่วมกันของทั้งสองกระทรวง

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔. ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอให้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบรางฯ แล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องต่อการจัดทำร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าว และเห็นว่า จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง สนับสนุนการเชื่อมโยงของภูมิภาคและพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของไทย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔.๒ กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอให้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนนฯ แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการต่างประเทศ

๕. ความเห็นกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบรางฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการให้มีความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างไทย - ญี่ปุ่น ในระดับกระทรวงให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนนฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความปลอดภัยทางถนนของประเทศไทย ซึ่งร่างบันทึกความร่วมมือทั้งสองฉบับไม่มีพันธะผูกพันทางกฎหมายในระดับรัฐบาล จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังนั้น เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคม แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น และร่างบันทึกความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขร่างบันทึกในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญก่อนการลงนาม และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยให้อยู่ในดุลยพินิจของกระทรวงคมนาคมโดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๖.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทยสำหรับการลงนามดังกล่าว

๖.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมหรือผู้แทน สำหรับการลงนามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๖๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๗๑๔